

Geografski fakultet, Beograd

Vulkanske katastrofe

April 2009

Sadržaj

1. Santa Maria

U severozapadnom delu Gvatemale desila se prva, istorijski zabeležena, erupcija vulkana. Santa Maria je bila druga po jačini vulkanska erupcija u 20. veku. To je bila i treća po redu erupcija 24. oktobra 1902. godine - erupcija M. Pelea i Soufriere se desila šest meseci ranije. Erupcija je trajala 19 dana i proizvela 5,5 kubnih kilometara piroklastičnog pepela. Eksplozije su se čule u Kosta Rici koja je udaljena 850 kilometara od vulkana. Najveća erupcija je bila 25. oktobra i proizvela stub dima visok oko 28 kilometara i formirala veliki krater u jugozapadnom delu vulkana. Krater je bio 800 metara širok i 300 metara dubok. S obzirom da vulkan nije bio aktivan bar 500 godina, stanovnici, koji su živeli u blizini vulkana, nisu primetili znake upozorenja i bar 5000 ljudi je poginulo, a mnogo više od malarije koja se javila kasnije. Vulkan je ostao aktivan u ovom krateru još 11 godina.

Pepeo koji je, posle erupcije, pao je uništio 312.000 kvadratnih kilometara teritorije oko vulkana. Pepeo je detektovan i u San Francisku 4.000 kilometara udaljenog od vulkana.

Oblast južno od vulkana je često pod uticajem vulkanske aktivnosti. Najčešće su to reke blata u kišnoj sezoni kada velika količina padavina spira rastresite vulkanske naslage. Grad El Palmar je dva puta uništen ovim rekama blata, a češće putevi i mostovi. Zbog kratera iz 1902. godine južna strana planine je veoma strma, pa bi zemljotres ili erupcija mogla da izazove ogroman odron, koji bi mogao da pokrije 100 kvadratnih kilometara, ali su male šanse da se to desi u skorije vreme. Erupcija vulkana je prouzrokovala gubitak većeg dela industrije kafe u Gvatemali.

Poslednja erupcija se desila 2008. godine koja je izazvala odrone niz padine planine.

2. M. Hadson

Ovaj malo poznati vulkan nalazi se u jugoistočnom delu Čilea. Poslednja erupcija je bila 8. avgusta 1991. godine u 18:20 sati. Reke blata izazvane otapanjem leda i nastale su spiranjem vulkanskih naslaga, a isto se desilo i za vreme erupcije 1971. godine. Erupcija 1991. godine je bila druga po veličini u Čileu u XX veku i formirala je novi krater širok 800 metara u jugozapadnom delu vulkana. Erupcija je pokrila južni deo Čilea pepelom kojeg je vetar nosio čak do Folklanskih ostrva. Stub dima je 13. avgusta dosegao visinu od 16 kilometara. Oblak pepela je putovao oko sveta, videli su ga i piloti blizu Melburna u Australiji oko 15.000 kilometara udaljeno od vulkana. Zbog pepela velika površina zemlje je uništena, što je izazvalo veliki gubitak životinja u Patagoniji. Vulkan je udaljen od naseljenog područja zbog čega nije bilo ljudskih žrtava, ali su stotine ljudi evakuisani. U atmosferu su, osim pepela, izbačene i velike količine sumpor (IV) oksida i drugih aerosola. Ovo je doprinelo onima koji su se već nalazili u atmosferi zbog još veće erupcije vulkana M. Pinatubo. Sve ovo je pomoglo u stvaranju efekta hlađenja širom sveta u narednih nekoliko godina. Potrošen je i ozon, pa je antarktička ozonska rupa bila najveća ikad zabeležena 1992. i 1993. godine. Ovoj erupciji je posvećeno malo pažnje u to vreme zbog mnogo veće erupcije M. Pinatubo.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com